

Sex bollar från guld

Berättelse

Torsdagen den 6 augusti 1992 var en speciell dag i Barcelona. Det var OS, och i den varma idrottshallen skulle finalen i bordtennis avgöras. Vid bordet stod Jan-Ove Waldner, 26 år gammal, från Stockholm. På andra sidan stod fransmannen Jean-Philippe Gatién. Hallen var fylld av människor, och kameror från hela världen var riktade mot det lilla bordet.

I årtionden hade Kina varit nästan omöjligt att slå i bordtennis. Därför trodde få att en europé på allvar kunde ta det olympiska guld

et i singel. Waldner verkade ändå inte nervös. Han rörde sig lugnt vid bordet, höll racketen löst i handen och följde den lilla vita bollen med blicken.

Matchen spelades i bäst av fem set, och den som först vann tre set skulle bli olympisk mästare. Waldner spelade på sitt typiska sätt. Ena stunden slog han bollen hårt och snabbt, nästa stund kunde han spela kort och mjukt, så att Gatién blev överraskad. Det var som om Waldner redan visste vad motståndaren tänkte göra. Många beskrev senare hans spel som lätt och elegant, trots att det krävde enorm skicklighet.

Gatién kämpade tappert, men Waldner kontrollerade matchen. Han tog det första setet, sedan det andra, och till slut även det tredje. Det blev 3–0, och i samma sekund som den sista bollen träffade bordet var Jan-Ove Waldner olympisk mästare. Han blev därmed den förste spelaren utanför Asien som vann singel-guld

et på OS – ett resultat som ingen riktigt hade vågat tro på.

I Sverige reste sig människor framför sina tv-apparater. Men kanske blev jublet ännu större i Kina. Där var Waldner nämligen en av de mest älskade idrottarna över huvud taget. Publiken brukade ropa hans kinesiska smeknamn “Lao Wa”, som betyder “gamle Wa”. Många kineser kallade honom också “bordtennisens Mozart”, eftersom hans spel verkade så självklart och vackert.

Att vinna guld var stort i sig. Men det som gjorde dagen i Barcelona till historia var att en lugn man från Stockholm hade brutit en dominans som verkat omöjlig att rubba – och gjort det med ett spel som världen aldrig glömde.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
avgöras	bestämmas, få ett slut
riktad mot	vänd mot, pekad mot
årtionden	perioder på tio år
en europé	en person från Europa
singel	när man spelar ensam mot en annan spelare
typisk	som är vanlig och känns igen hos någon

ORD	FÖRKLARING
elegant	vacker och behärskad i rörelserna
skicklighet	att vara mycket bra på något
tappert	modigt, utan att ge upp
en dominans	när någon är klart starkast och styr
rubba	ändra på något som verkar fast och stabilt

Läsförståelsefrågor

1. Vilken nation hade länge varit nästan omöjlig att slå i bordtennis?
 1. Frankrike
 2. Kina
 3. Sverige
2. Hur beskriver texten Waldner före och under matchen?
 1. nervös och osäker
 2. lugn och i kontroll
 3. trött och skadad
3. Hur spelades finalen?
 1. ett enda långt set
 2. bäst av fem set, först till tre vann
 3. två matcher på olika dagar
4. Vad gjorde just detta guld historiskt?
 1. Det var första gången bordtennis fanns på OS
 2. Waldner blev förste spelare utanför Asien att vinna singel-guld på OS
 3. Waldner vann mot sin egen bror
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Waldner kunde växla mellan hårda och mjuka slag.
 2. Gatien gav snabbt upp utan att kämpa.
 3. Waldner var älskad i Kina.
6. Vad menas i texten med att Waldner “redan visste vad motståndaren tänkte göra”? (inferens)
7. Varför kan man säga att jublet kanske blev större i Kina än i Sverige? (öppen fråga)
8. Titeln är “Sex bollar från guld”. Vad kan den syfta på, tror du? (inferens)

Facit

1. Kina
1. lugn och i kontroll
1. bäst av fem set, först till tre vann
1. Waldner blev förste spelare utanför Asien att vinna singel-guld på OS
1. ja b) nej (han kämpade tappert) c) ja
- Exempel på svar: Att Waldner kunde läsa spelet så bra att han ofta förstod motståndarens nästa slag innan det kom.
- Exempel på svar: Bordtennis är enormt populärt i Kina, och Waldner var en av de mest älskade idrottarna där, så väldigt många kineser höll på honom.
- Exempel på svar: I bordtennis vinner man ett set på ett visst antal poäng. Titeln pekar mot de sista, avgörande bollarna innan guldet var klart – ögonblicket då segern var mycket nära.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är en närbild av OS-finalen 1992 och är tänkt att komplettera biografien, inte upprepa den. Texten är skriven i preteritum – passar för att öva dåtid samt tidsord och ordningsföljd (först, sedan, till slut). Tema: lugn under press och att bryta något som verkar omöjligt. Fråga 6 och 8 kräver inferens och lämpar sig för pardiskussion.

Diskussionsfrågor

- Waldner var lugn i en av sitt livs viktigaste matcher. Hur håller man sig lugn när pressen är hög?
- Många sa att en europé inte kunde vinna. Hur känns det att försöka göra något som andra inte tror på?
- Waldner blev kanske ännu mer älskad i ett annat land än i sitt eget. Hur kan det komma sig att en person uppskattas extra mycket utomlands?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du eller någon du känner lyckades med något som andra inte trodde var möjligt.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Jan-Ove Waldner (engelska) – https://en.wikipedia.org/wiki/Jan-Ove_Waldner
- Nationalencyklopedin: Jan-Ove Waldner – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/jan-ove-waldner>
- Sveriges Olympiska Kommitté: Jan-Ove Waldner – <https://sok.se/idrottare/idrottare/j/jan-ove-waldner.html>
- Olympics.com: Jan-Ove Waldner – <https://www.olympics.com/en/athletes/jan-ove-waldner>
- European Table Tennis Hall of Fame: Jan-Ove Waldner – <https://etthof.org/project/jan-ove-waldner/>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Jan-Ove Waldner föddes 3 oktober 1965 i Stockholm (Hägersten). Han vann VM-guld i singel 1989 och 1997 samt OS-guld i singel i Barcelona 1992. År 1992 blev han först (av få) att ta en "career grand slam" i bordtennis (VM, World Cup och OS i singel). Han var ofta kallad "bordtennisens Mozart" och är extremt känd i Kina. Han avslutade karriären 11 februari 2016. Waldner lever (juni 2026). Bild: CC BY-SA 2.0-licens verifierad på Wikimedia

Commons (foto Kanjitard, 2012). Mindre osäkerhet: exakt antal lag-VM-guld varierar i källorna; i texterna nämns bara singelmeriterna för att undvika fel.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.